

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

«31» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТОВЕРХОВ

«31» серпня 2023 р.

ПРОГРАМА

атестаційного екзамену
для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійної програми «Банківська справа»

Розглянуто і схвалено на засіданні
групи забезпечення спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»,
протокол № 1 від 30.08. 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності

Ольга КИРИЛЕНКО

Тернопіль – 2023

Програма атестаційного екзамену для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-професійної програми «Банківська справа», підготовлена відповідно до освітньо-професійної програми «Банківська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та програм навчальних дисциплін «Бюджетна система», «Фінансовий менеджмент», «Центральний банк і монетарна політика», «Банківські продукти та технології».

Програму підготували:

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Ольга КНЕЙСЛЕР,

д. е. н., професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Богдан ЛУЦІВ,

к. е. н., доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Ярослав ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Обговорено і рекомендовано на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

д. е. н., професор Ольга КНЕЙСЛЕР

1. Організаційно-методичні вказівки

1.1. Загальні положення

Мета і завдання атестаційного екзамену

Програма атестаційного екзамену для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-професійної програми «Банківська справа» є узагальненим етапом підготовки фахівців, який призначений для виявлення рівня знань та професійних навичок, здобутими студентами протягом навчання в університеті.

Мета екзамену полягає в оцінюванні рівня фахової підготовки випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», ОПП «Банківська справа».

Завдання екзамену орієнтоване на перевірку засвоєння студентами знань з теоретико-прикладних основ функціонування бюджетної системи, питань фінансового менеджменту, центрального банку і монетарної політики, розвитку банківських продуктів та технологій їх реалізації, а також рівня розвитку навичок практичної роботи у державних профільних інституціях, зокрема в Національному банку України, Міністерстві фінансів України та місцевих фінансових органах, управліннях державних соціальних фондів, на підприємствах різної форми власності, фінансових аналітиків та менеджерів, в фінансових, банківських установах, страхових компаніях.

Атестація випускників здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», Постанови КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Статуту ЗУНУ, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу атестаційної комісії в ЗУНУ. Атестація випускників проводиться в Університеті за акредитованими спеціальностями та завершується видачею документів встановленого зразка про ступінь освіти та здобуту кваліфікацію. Положення про атестацію визначає порядок атестації здобувачів вищої освіти, формування та організації роботи атестаційної комісії у ЗУНУ.

Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалаврів – це встановлення фактичної відповідності рівня їх освітньо-професійної і практичної підготовки, набутих компетентностей вимогам освітньо-професійної програми «Банківська справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Формою державної атестації фахівців освітньо-професійної програми «Банківська справа» є атестаційний екзамен з нормативних освітніх компонент: «Бюджетна система», «Фінансовий менеджмент», «Центральний банк і монетарна політика», «Банківські продукти та технології». Атестаційний екзамен є засобом об'єктивного контролю якості вищої освіти, ґрунтовної підготовки студентів, рівень якої встановлюється опосередковано за допомогою різних за складністю завдань. Він проводиться на завершальному етапі навчання бакалавра, містить комплекс завдань теоретичного та практичного характеру.

Атестаційна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку студентів, приймає рішення щодо присудження випускникам відповідного ступеня вищої освіти, видачу державного документа про освіту (звичайного зразка чи з

відзнакою). Контроль за формуванням та організацією роботи атестаційної комісії здійснює ректор, а форми та терміни проведення атестації здобувачів вищої освіти визначаються робочим навчальним планом і графіком навчального процесу.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання рівня якості підготовки здобувача та здобутої ним вищої освіти здійснюють члени атестаційної комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу, за критеріями оцінювання набутих загальних і професійних компетентностей і шкалою оцінювання, застосовуючи форми і методи діагностики. Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей. У процесі визначення оцінки враховується ряд важливих показників: чіткість формулювань; структура і логіка вибудовування відповіді; оригінальність вирішення проблем, якість і глибина володіння теоретичним матеріалом; наявність критичного аналізу та здатність до наукової полеміки; рівень обґрунтованості пропозицій для вирішення управлінських проблем; змістовність повідомлення; правильність та чіткість відповідей на запитання. Враховуючи компетентнісно-орієнтований підхід до навчання, у структурі єдиного (комплексного) білету більшу вагу надано завданням практичного характеру у формі задач, ситуаційних вправ.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з атестаційного екзамену визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної компоненти єдиного (комплексного) білету:

Комплексне теоретичне питання	Тестові завдання	Завдання практичного характеру	Разом
20%	40%	40%	100%
1 питання – 20 балів, макс. 20 балів	20 тестів по 2 бали за тест, макс. 40 балів	2 завдання – кожне по 20 балів, макс. 40 балів	100

Критерії оцінювання знань студентів на атестаційному екзамені та їх відповідність шкалі оцінювання наведені у таблиці.

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
За шкалою ECTS	За національною шкалою	Бали	
A «Відмінно»	Відмінно	90-100	Випускник виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B «Дуже добре»	Добре	82-89	Випускник виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисциплін вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану

			програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їх значення для подальшої професійної діяльності.
<i>С</i> <i>«Добре»</i>		75-81	Випускник виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисциплін; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
<i>D</i> <i>«Задовільно»</i>	<i>Задовільно</i>	66-74	Випускник виявив знання навчального матеріалу дисциплін у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
<i>E</i> <i>«Достатньо»</i>		60-65	Випускник виявив знання основного навчального матеріалу дисциплін в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
<i>FX</i> <i>«Незадовільно»</i>	<i>Незадовільно</i>	35-59	Випускник має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисциплін; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань
<i>F</i> <i>«Незадовільно»</i>		1-34	Випускник не мав знань зі значної частини навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

Якщо відповідь студента на атестаційному екзамені не відповідає вимогам рівня атестації, комісія ухвалює рішення про те, що студент не пройшов атестацію, що відображається в протоколі засідання.

У випадку незгоди з оцінкою з атестаційного екзамену здобувач вищої освіти має право не пізніше 12 години наступного робочого дня за днем оголошення результату екзамену подати апеляцію на ім'я ректора. У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції. Апеляція розглядається протягом трьох робочих днів після її подачі.

1.2. Порядок проведення атестаційного екзамену

Державна атестація студентів проводиться атестаційною комісією після завершення навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з метою встановлення рівня набуття студентами компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Банківська справа». Атестація здійснюється відкрито і публічно. Атестаційний екзамен проводиться в усній формі.

Проведення атестаційного екзамену здійснюється з дотриманням наступних принципів:

- уніфікація умов та методик проведення оцінювання;
- інформаційна підготовка студентів до екзамену;
- дотримання вимог таємності при розмноженні завдань екзаменаційних білетів (теоретичних питань, задач тощо), їх зберіганні та використанні.

Форма державної атестації доводиться до відома студентів на початку навчального року, у якому буде здійснено державну атестацію. Розклад консультацій, екзаменів доводиться до відома студентів за два тижні до початку атестаційного екзамену. Для них проводяться групові консультації. Згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України до програми і екзаменаційних білетів включаються питання мінімум з трьох фахових дисциплін.

Згідно правил проведення атестаційного екзамену:

1. Реєстрація учасників атестаційного екзамену починається за 30 хвилин до його початку, запізнення є неприпустимими.

2. Студенти до початку атестаційного екзамену мають надати секретарю атестаційної комісії залікову книжку.

3. Під час екзамену забороняється:

- використовувати будь-яку літературу, записи, смартфони;
- підказувати, говорити, надавати консультації студентами один одному;
- консультиватися з членами атестаційної комісії;
- виходити з аудиторії з будь-якими робочими аркушами.

У разі недотримання перелічених вище вимог студент буде видалений з аудиторії без попередження й права продовження складання екзамену.

Для проведення атестаційного екзамену виділяється аудиторія, в якій забезпечуються сприятливі умови для роботи студентів над завданнями єдиного (комплексного) білета.

Завдання екзаменаційного білету переписуються студентами на спеціальні аркуші, одержані для виконання екзаменаційних завдань. На цих аркушах студент дає коротку відповідь на поставлені питання (студент готується впродовж 30 хвилин). Неприпустимим є продовження роботи над завданням після оголошення про її закінчення.

Усні відповіді студентів на питання екзаменаційного білету повинні чітко віддзеркалювати їхнє знання та розуміння важливих завдань, які стосуються проблем відповідних фахових дисциплін. Відповідь студентів на атестаційному екзамені повинна свідчити про рівень набуття студентами компетентностей, визначених в ОПШ.

1.3. Структура екзаменаційного завдання

Кожен комплексний екзаменаційний білет атестаційного екзамену включає в себе 1 комплексне теоретичне питання, 20 тестів і 2 завдання практичного характеру (у формі задачі, ситуаційного завдання).

1.4. Перелік дисциплін, що виносяться на екзамен

Атестаційний екзамен для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» включає завдання з таких дисциплін циклу професійної підготовки: «Бюджетна система», «Фінансовий менеджмент», «Центральний банк і монетарна політика», «Банківські продукти та технології», які дають можливість комплексно оцінити рівень фахової підготовки студентів

2. Перелік питань, які виносяться на атестаційний екзамен

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

1. Історичні аспекти виникнення бюджету. Соціально-економічна сутність, призначення та роль бюджету у забезпеченні сталого розвитку держави. Функції бюджету як економічної категорії.
2. Складові частини та характерні риси бюджету як основного фінансового плану держави. Цільові фонди у складі бюджету.
3. Економічна сутність, складові, принципи та види бюджетної політики.
4. Бюджетний механізм та його роль у реалізації бюджетної політики. Принципи формування і функціонування бюджетного механізму.
5. Бюджетний дефіцит та профіцит як показники стану бюджету. Характеристика видів бюджетного дефіциту.
6. Причини виникнення та соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
7. Поняття та склад бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи.
8. Бюджетна класифікація та її зміст.
9. Бюджетні ризики: економічна сутність, види та управління.
10. Поняття, принципи організації та учасники бюджетного процесу. Бюджетний регламент, його зміст, завдання та засади побудови.
11. Сутність, види та характеристика технологій бюджетування.
12. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі.
13. Прозорість та участь громадськості у бюджетному процесі.
14. Складання, розгляд і схвалення Бюджетної декларації.
15. Складання, розгляд та прийняття закону про Державний бюджет України. Бюджетний запит та порядок його складання.
16. Організація виконання державного бюджету. Бюджетний розпис, порядок його складання та затвердження. Підготовка та розгляд звіту про виконання державного бюджету.
17. Порядок складання, розгляду та схвалення прогнозу місцевого бюджету.
18. Складання проекту місцевого бюджету. Розгляд проекту та прийняття рішення про місцевий бюджет.
19. Організація виконання місцевого бюджету. Підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету.

20. Сутність та види контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Система органів бюджетного контролю в Україні.
21. Види порушень бюджетного законодавства та застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.
22. Соціально-економічна сутність та класифікація доходів бюджету держави. Методи та джерела формування доходів бюджету держави. Планування доходів державного та місцевих бюджетів.
23. Склад та види доходів Державного бюджету України.
24. Склад та види доходів місцевих бюджетів.
25. Сутність та організація міжбюджетних відносин в Україні. Бюджетне регулювання, його сутність та методи.
26. Види міжбюджетних трансфертів та їхня характеристика.
27. Дотації та порядок їх розрахунку.
28. Склад бюджетних субвенцій та особливості їх надання.
29. Соціально-економічна сутність та класифікація видатків бюджету держави.
30. Склад видатків Державного бюджету України.
31. Видатки місцевих бюджетів, їх склад та характеристика.
32. Кошториси бюджетних установ, порядок їх складання та затвердження.
33. Функціональне призначення, порядок планування і здійснення видатків державного та місцевих бюджетів на соціальний захист населення.
34. Видатки державного та місцевих бюджетів на освіту.
35. Функціональне призначення, порядок планування і здійснення видатків державного та місцевих бюджетів на охорону здоров'я.
36. Видатки державного та місцевих бюджетів на духовний і фізичний розвиток.
37. Функціональне призначення, порядок планування і здійснення видатків державного та місцевих бюджетів на економічну діяльність та науку. Бюджетне кредитування економіки.
38. Організація здійснення державних та місцевих запозичень. Планування видатків бюджетів на обслуговування державного та місцевого боргу.
39. Порядок здійснення платежів з обслуговування і погашення державного та місцевого боргу.
40. Борговий портфель держави: управління ризиками та оптимізація структури.

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Необхідність фінансового менеджменту в сучасних умовах господарювання.
2. Поняття «фінансовий менеджмент» у спеціальній навчальній літературі.
3. Ціль і завдання фінансового менеджменту.
4. Принципи фінансового менеджменту.
5. Суб'єкти та об'єкти фінансового менеджменту.
6. Функції фінансового менеджменту як суб'єкта управління.
7. Функції фінансового менеджменту як об'єкта управління.
8. Механізм фінансового менеджменту, його елементи.
9. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту, його структура.
10. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту, його характеристика.
11. Користувачі фінансової інформації.
12. Фінансовий контролінг як форма внутрішнього фінансового контролю на підприємстві.
13. Фактори впливу на зміну вартості грошей у часі.

14. Майбутня вартість грошей: порядок розрахунку.
15. Теперішня вартість грошей: порядок розрахунку.
16. Поняття грошових потоків, їх значення у діяльності підприємства.
17. Види грошових потоків підприємства.
18. Управління грошовими потоками на підприємстві: необхідність, зміст і завдання.
19. Управління грошовими потоками на підприємстві, його етапи.
20. Планування грошових потоків на підприємстві.
21. Капітал підприємства, його сутність і компоненти.
22. Класифікація капіталу підприємства.
23. Визначення потреби в капіталі підприємства.
24. Вартість капіталу підприємства.
25. Власний капітал підприємства: сутність, джерела формування і вартість.
26. Позичковий капітал підприємства: сутність, джерела формування і вартість.
27. Структура капіталу підприємства, її оптимізація.
28. Активи підприємства, їх сутність і види.
29. Управління необоротними активами підприємства, його зміст і завдання.
30. Управління оборотними активами підприємства, його зміст і завдання.
31. Управління виробничими запасами підприємства.
32. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.
33. Управління коштами підприємства.
34. Стратегії фінансування оборотних активів підприємства.
35. Прибуток підприємства: сутність, значення і класифікація.
36. Управління прибутком підприємства, його зміст і завдання.
37. Управління розподілом і використанням прибутку підприємства.
38. Фінансові ризики підприємства, їх сутність і види.
39. Управління фінансовими ризиками на підприємстві, його етапи.
40. Методи нейтралізації фінансових ризиків підприємства.
41. Інвестиції підприємства, їх сутність і види.
42. Джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства.
43. Управління інвестиціями на підприємстві, його зміст і етапи.
44. Управління реальними інвестиціями підприємства.
45. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.
46. Внутрішньофірмове фінансове планування і прогнозування: зміст, цілі та завдання.
47. Бюджетування на підприємстві, його зміст. Види бюджетів підприємства.
48. Оперативне фінансове планування на підприємстві.
49. Зміст, цілі та завдання аналізу фінансових звітів.
50. Аналіз майнового стану підприємства.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК І МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА

1. Роль і значення центрального банку в системі монетарного регулювання економіки.
2. Об'єктивні закономірності виникнення центральних банків, шляхи їх створення.
3. Організаційно-правова характеристика центрального банку, правове забезпечення його статусу.
4. Незалежність центрального банку від органів державної влади. Взаємозв'язок ступеню незалежності з економічним розвитком держави.

5. Характеристика структури Національного банку України.
6. Функції та операції Національного банку України, їх характеристика.
7. Керівні органи Національного банку України.
8. Рада Національного банку України: організаційна та функціональна характеристика.
9. Правління Національного банку України: організаційна та функціональна характеристика.
10. Голова Національного банку України, особливості його призначення та сфера повноважень.
11. Емісійна діяльність центрального банку (готівкова та безготівкова).
12. Характеристика грошової маси, грошові агрегати.
13. Грошова база. Взаємозв'язок грошової бази з грошовою масою.
14. Процес створення грошей комерційними банками. Грошовий мультиплікатор.
15. Швидкість обігу грошей, її значення для грошово-кредитного регулювання економіки.
16. Коефіцієнт монетизації, його значення для грошово-кредитного регулювання економіки.
17. Суть і механізм формування пропозиції грошей.
18. Роль Національного банку України у регулюванні обігу готівки. Шляхи скорочення готівкового грошового обігу в Україні.
19. Регулювання грошового обороту Національним банком України, його методи.
20. Кредитування комерційних банків Національним банком, його суть та значення.
21. Розвиток кредитних відносин Національного банку України з комерційними банками в Україні.
22. Кредитування банківських установ під забезпечення державними цінними паперами. Операції РЕПО.
23. Рефінансування комерційних банків шляхом операцій на відкритому ринку.
24. Коротко- і середньострокове рефінансування Національного банку України комерційних банків, його особливості.
25. Надання банкам кредитів «овернайт» через постійно діючу лінію рефінансування.
26. Стабілізаційні кредити Національного банку України, їх суть та порядок надання.
27. Проведення Національним банком операцій купівлі/продажу державних цінних паперів та казначейських зобов'язань на відкритому ринку.
28. Депозитні сертифікати Національного банку України, їх застосування.
29. Соціально-економічна суть грошово-кредитної політики, її значення для економіки країни.
30. Завдання і цілі грошово-кредитної політики. Суперечливість стратегічних цілей монетарного регулювання економіки.
31. Інституційна основа грошово-кредитної політики. Роль центрального банку. Зміст та типи грошово-кредитної політики.
32. Роль грошово-кредитної політики у загальноекономічній політиці держави. Взаємозв'язок монетарної політики з фіскальною.

33. Цілі грошово-кредитної політики Національного банку України. Класифікація та характеристика інструментів грошово-кредитної політики.
34. Характеристика адміністративних інструментів грошово-кредитної політики, їх застосування Національним банком України.
35. Мінімальні резервні вимоги, аналіз їх застосування центральними банками у світі та в Україні.
36. Політика обов'язкових резервних вимог та оцінка її ефективності в Україні.
37. Регулювання облікової ставки та банківського процента як механізм монетарної політики.
38. Облікова політика Національного банку України останніх років та оцінка її ефективності.
39. Операції на відкритому ринку, їх характеристика та ефективність проведення в Україні.
40. Суб'єкти та об'єкти валютного регулювання і контролю, їх характеристика.
41. Повноваження Національного банку України в сфері валютного регулювання і валютного контролю.
42. Валютний контроль, його необхідність і завдання. Проблеми лібералізації валютного контролю в Україні.
43. Офіційні валютні резерви та методи управління ними.
44. Платіжний баланс України, методи його прогнозування, форми побудови та основи аналізу.
45. Необхідність та завдання банківського нагляду. Повноваження регулятивно-наглядових банківських органів.
46. Основні напрями регулювання Національним банком України діяльності комерційних банків.
47. Порядок створення та реєстрації комерційних банків в Україні.
48. Ліцензування банківської діяльності в Україні.
49. Економічні нормативи банківської діяльності: суть та значення. Охарактеризуйте їх основні групи.
50. Контроль НБУ за дотриманням комерційними банками економічних нормативів. Заходи впливу.
51. Безвізний нагляд за діяльністю комерційних банків, порядок його здійснення.
52. Виїзне інспектування комерційних банків, його методи.
53. Робота НБУ з проблемними банками. Порядок реорганізації та ліквідації комерційних банків. Режим фінансового оздоровлення комерційних банків.
54. Система електронних платежів Національного банку України, її завдання та функції.
55. Виконання центральними банками функції фінансового агента уряду.
56. Роль НБУ в обслуговуванні внутрішнього та зовнішнього боргу держави.
57. Особливості утворення Європейського центрального банку, його статус., організаційна структура.
58. Грошово-кредитна політика ЄСЦБ, інструменти її реалізації.

59. Особливості здійснення розрахунків через платіжну систему TARGET.
60. Федеральна резервна система США: структура, статус, цілі діяльності.

БАНКІВСЬКІ ПРОДУКТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

1. Роль банків у сучасному розвитку суспільства, основні фактори, що її визначають.
2. Поняття і структура ринку банківських послуг.
3. Банківські послуги: суть, призначення та класифікація.
4. Особливості банківських послуг та ризики, які пов'язані з їх наданням.
5. Функціональне призначення банківських установ.
6. Поняття та характеристика банківських інновацій. Необхідність їхнього впровадження у діяльність банків.
7. Роль банківських інновацій у розвитку банківських послуг.
8. Механізм реалізації основних видів банківських послуг в сучасних умовах.
9. Поняття і рівні банківської конкуренції. Внутрігалузєва і міжгалузєва банківська конкуренція.
10. Методи досягнення конкурентних переваг на ринку банківських послуг.
11. Тенденції і закономірності сучасної банківської конкуренції.
12. Організаційні форми дистанційних банківських послуг та їх просування.
13. Інтернет-банкінг як сучасна та перспективна банківська послуга.
14. Кредитні Internet-системи.
15. Послуги комерційних банків, пов'язаних з мобільним Інтернетом.
16. Основні особливості застосування інформаційних технологій в банківській сфері.
17. Автоматизація банківських послуг. Автоматизована банківська система Б2.
18. Загальна характеристика розрахунків з використанням карток.
19. Види послуг, які можна отримати за допомогою пластикових карток.
20. Основні типи пластикових карток, учасники системи карткових розрахунків та їх взаємодія.
21. Стан впровадження платіжних карткових систем в Україні.
22. Сучасний стан ринку банківських електронних послуг в Україні.
23. Особливості функціонування Національної платіжної системи «Український платіжний простір».
24. Сучасні тенденції ринку банківських послуг із застосуванням інформаційних технологій.
25. Лізингові послуги банків.
26. Банківські гарантії та поручительства.
27. Факторингові та форфейтингові послуги банків.
28. Трастові послуги банків.
29. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банків.
30. Операції банків з дорогоцінними металами.
31. Розвиток інформаційних технологій в банківській сфері.
32. Безпека банківських електронних систем.
33. Підходи до забезпечення безпеки банківських електронних систем.
34. Класифікація загроз безпеки. Характеристика найбільш популярних загроз безпеки банківських систем.
35. Загрози безпеки автоматизованих банківських систем.
36. Основні засоби захисту електронних документів і електронних платежів.
37. Організаційні засоби захисту електронних документів і електронних платежів.

38. Поняття інформаційної безпеки банківської установи.
39. Загрози інформаційній безпеці банківської установи.
40. Система управління інформаційною безпекою банківської установи та її документальне супроводження.

Рекомендовані джерела інформації

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Банківська система: навчальний посібник / Н.С. Ситник, А. В. Стасишин, Н. З. Блащук-Девяткіна, Л. О. Петик; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
3. Банківська справа: навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.
4. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
5. Белова І. В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 147 с.
6. Бублик Є.О. Зміна монетарних політик центробанків провідних країн та їх наслідки для країн з ринками, що розвиваються. Економіка України. 2020. №5. С. 72-84.
7. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
8. Бюджетна система: тенденції розвитку / В.М.Мазярчук та ін.; під ред. В. М. Мазярчука. Київ. «ФОП Лопатіна О. О.», 2019. 384 с.
9. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
10. Вінценті Е., Кушнір Н. О. Сучасні тенденції ринку банківських послуг із застосуванням інформаційних технологій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2022. Випуск 43. С. 32-36. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/7.pdf
11. Владика Ю., Турова Л. Роль сучасних digital-технологій у функціонуванні банківської системи. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/252/240>
12. Вовчак О. Д. Банківська справа: навч. посіб. / О. Д. Вовчак, Н. М. Руцишин; відп. за вип. С. В. Пічи. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 560 с.
13. Горин В. П. Фінансовий механізм забезпечення суспільного добробуту: теоретична концептуалізація та проблеми функціонування. Монографія. Економічна думка ТНЕУ, 2020. 516 с.
14. Гроші та кредит: підручник / за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 892 с.
15. Гудіма Т. С. Господарсько-правове забезпечення реалізації грошово-кредитної політики держави на засадах сталого розвитку: монографія. Київ: ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова Національної академії наук України», 2020. 336 с.
16. Дзюблюк О. В. Основні тенденції і перспективи готівкового грошового обігу в епоху цифровізації економіки і банківської справи. Банківська справа. 2021. №2. С. 3-27.
17. Дзюблюк О. В. Сучасні аспекти електронних грошей в умовах цифровізації банківського бізнесу. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020. №2. С. 76-93
18. Дзюблюк О. В., Луців Б. Л., Чайковський Я. І. Сучасний розвиток ринку платіжних карток у цифровій економіці. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2022. Том 6 (47). С. 51-64. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3894/3703>

19. Дзюблюк О.В. Економічний розвиток і банківський сектор в умовах глобальної пандемічної кризи. *Фінанси України*. 2020. №6. с. 25-56.
20. Дмитров С. О. Фінансовий моніторинг у банку: навч. посіб. / С. О. Дмитров, І. М. Вядрова, В. М. Каднічанська. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 384 с.
21. Дубина М. В., Жаворонок А. В., Марич М. Г. Сучасний розвиток VIP-банкінгу в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. №36. С. 385-392. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure36-60>
22. Дудченко В. Ю. Роль та функції центрального банку у фінансовій системі. *Науковий вісник Полісся*. 1(20), 60–66. URL: <http://nvp.stu.cn.ua/article/view/216390/216482>
23. Дученко М. М., Єрешко Ю. О., Шевчук О. А. Гроші та кредит: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 108 с.
24. Жаворонок А. В. Напрями вдосконалення диверсифікації банківських послуг в сучасних умовах. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2021. 2. С. 24-32. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue2-2021-7>
25. Жаворонок А. В. Тенденції розвитку ринку кредитних послуг в Україні. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль: ТНТУ, 2020. Том 63. № 2. С. 145-155. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02.145
26. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
27. Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>
28. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків: Постанова Правління НБУ від 29.07.2022 № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text>.
29. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліди О. Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с.
30. Кнейслер О., Спасів Н., Кізіма Т. Фінанси об'єднаних територіальних громад у фінансовій системі України. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 1 (60). С. 8–19.
31. Кораблін С.О. Монетарна безпека: окремі визначення та оцінки. *Фінанси України*. 2021. № 1. С. 7-45.
32. Котуранова Т. В., Вартоха Я. С., Александрова М. О. Інтернет-банкінг в Україні – інноваційний розвиток банківської сфери. *Економічний простір*. 2019. № 146. С. 43-56. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/120/114>
33. Коць О. О., Ільчук П. Г. Монетарна політика: навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2021. 164 с.
34. Круш П. В., Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 288 с.
35. Кубах Т.Г., Ковальова Є.М. Трансмісійний механізм грошово-кредитної політики: теоретична складова. *Вісник Сумського державного університету*. Серія «Економіка», № 4 2021. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86455/1/Kubakh_transmission_mechanism.pdf;jsessionid=BFCADD8E013B87A2FB643E3035D46C5C
36. Кузьменко О. В., Овчаренко В. О. Тенденції розвитку сучасних банківських технологій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Випуск 24, частина 2. С. 98-103. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_2_2019ua/21.pdf
37. Лободіна З. Бюджетний механізм: концептуальні засади та перспективи модернізації: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 412 с.
38. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізіма Т., Савчук С. Сучасні тенденції розвитку та наслідки трансформації бюджетної системи України в контексті реформування управління публічними фінансами. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 4. С. 38–56.
39. Лободіна З., Корнацька Р., Нечепоренко В. Міжбюджетні трансферти як фінансовий

інструмент зменшення диспропорцій та активізації регіонального розвитку. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 1 (74). С. 76–89.

40. Монастирський Г. Л., Чайковський Я. І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Напрями використання платіжних карток як інновації оплати послуг транспортних організацій. Економічний аналіз. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 143-154. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/1584/6565656704>

41. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 300 с.

42. Пасічник І. В., Назаренко Р. Д. Діяльність центрального банку в умовах пандемії. *Бізнес Інформ*. 2020. №6. С. 245–251.

43. Про банки і банківську діяльність : закон України : прийнятий 07.12.2000 р. № 2121-III. Верховна Рада України. Дата оновлення 29.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

44. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>.

45. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. №368 (редакція від 01.07.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>.

46. Про затвердження Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів : постанова Національного банку України від 29.07.2022 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#Text>

47. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV (редакція від 05.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

48. Про платіжні послуги : Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. Дата оновлення 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

49. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 02.10.2012, № 5411-VI (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

50. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: закон України : прийнятий 12.07.2001 р. № 2664-III. Верховна Рада України. Дата оновлення 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

51. Руда О. Л. Дистанційне обслуговування в банківській системі. Інфраструктура ринку. 2020. Випуск 39. С. 353-358. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/39_2020_ukr/60.pdf

52. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року: Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy>

53. Тенденції та особливості інноваційного розвитку банків і банківської системи України: монографія / П. Г. Ільчук, О. О. Коць, Л. П. Бондаренко [та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2019. 180 с.

54. Ткаченко Ю. В., Зверук Л. А. Сучасні технології як основа інноваційної моделі розвитку банківського бізнесу. Економічна теорія та право. 2018. № 2 (33). С. 26-41. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/2-26-41.pdf>

55. Трансформація банківської системи у контексті глобалізаційних викликів: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Vienna: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 354 с.

56. Фурман В. Монетарна політика НБУ. Зміна акцентів. Економічна правда. 20 вересня 2020р. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/09/16/665148/>

57. Холявко Н., Попелко О., Дубина М., Тарасенко А. Сучасні інформаційні технології на ринку фінансових послуг України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2022. № 1(29). С. 77-87. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/265922/261951>

58. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 224 с.

59. Чайковський Я. І. Банківські технології і продукти: навчальний посібник. Тернопіль:

ЗУНУ, 2021. 172 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45634>

60. Чайковський Я. І., Ковальчук Я. Ю. Сучасні фінтех напрямки в банківському секторі. Світ фінансів. 2020. № 2 (63). С. 36-48.

61. Чайковський Я. І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності банківських установ в Україні. Економічний аналіз. Тернопіль, 2022. Том 33. № 3. С. 160-170.

62. Чкан І. О., Чкан А. С. Електронний банкінг для бізнесу і населення як запорука розвитку ринкової інфраструктури. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7769>

63. Шаров О. М. Грошова глобалізація. Історіософський трактат з питань геоекономічного поширення грошових відносин: монографія. Київ: Парламентське видавництво, 2020. 680 с.

64. Шевченко Н., Мельник С. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

65. Щербань О., Невдачина О. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3 (14). С. 284–289.

66. Ясинська Д. В., Добровольська О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 81–84.

67. Adrian, T., Laxton, D., Obstfeld, M. Advancing the frontiers of monetary policy. Washington, DC: International Monetary Fund, 2018. 279 p. URL: <https://www.sipotra.it/wp-content/uploads/2019/10/ADVANCING-THE-FRONTIERS-OF-MONETARY-POLICY.pdf>

68. Anufrieva K., Shapoval Y. Verbal interventions of the National Bank of Ukraine: The impact of exchange rate // *Journal of International Studies*. 2019. No 12(3). P. 92–108. DOI: <http://dx.doi.org/10.14254/2071-8330.2019/12-3/8>.

69. Blakstad S. & Allen R. FinTech Revolution: Universal Inclusion in the New Financial Ecosystem. Cham: Palgrave Macmillan, 2018. 406 p.

70. Cartelier, J. Money, Markets and Capital: The case for a monetary analysis. New York: Routledge, 2018. 240 p.

71. Chaykovskiy Ya. Kovalchuk Ya. Modern fintech directions in the banking sector. *Firma i rynek zeszyty naukowe zachodniopomorskiej szkoły biznesu*. 2020. Nr 1/57. S. 71-79. URL: https://www.zpsb.pl/wp-content/uploads/2020/05/FiR-2020_1_57-1.pdf?x71064.

72. Chaykovskiy Ya. Payment cards as an innovative way of paying for transport services. *Firma i rynek zeszyty naukowe zachodniopomorskiej szkoły biznesu*. 2019. Nr 1/55. S. 89-96. URL: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-23b758c5-9393-4d10-9fad-4223791e6121>

73. Chris Thomas. Leveling the playing field. Cloud modernization for regional banks. Deloitte Development LLC, 2020. 10 p.

74. Coronavirus pandemic: The Riksbank's measures and financial developments during spring and summer 2020 URL: https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/pov/artiklar/engelska/2021/210319/2021_1-coronavirus-pandemic---the-riksbanks-measures-and-financial-developments-during-spring-and-summer-2020.pdf

75. Federal Reserve Statistical Release. Factors affecting reserve balances [El. resource] // Board of Governors of the Federal Reserve System. URL: <https://www.federalreserve.gov/releases/h41/>.

76. Forming of the marketing mechanism of sustainable urban transport development on the principles of ecological logistics: Monograph. / [Sc. ed. by T. M. Borisova, G. L. Monastyrskiy]; lit. ed. by Lutsiv R.S.- Ternopil: Osadtsa U.V., 2018. 176 p. // Chaykovskiy Ya., Chaykovskiy Ye. Payment cards as innovations in transport organizations services // P. 74-83.

77. Global Banking Annual Review 2022: Banking on a sustainable path. McKinsey & Company. 2022. 46 p.

78. Heise, M. Inflation Targeting and Financial Stability: Monetary Policy Challenges for the

Future. Cham: Springer Nature Switzerland, 2019. 111 p.

79. Hubbard R. G. & O'Brien A. P. Money, Banking, and Financial System. 3rd ed. New York: Pearson, 2018. 690 p.

80. Ingho, B. & Sardon, C. Banks and Finance in Modern Macroeconomics: A Historical Perspective. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2019. 281 p.

81. Ingves: Inflation-targeting policy requires updates to meet future challenges URL: <https://www.riksbank.se/globalassets/media/tal/engelska/ingves/2022/ingves-inflation-targeting-for-nearly-30-years-a-robust-framework-for-all-times.pdf>

82. King, B. Bank 4.0: Banking everywhere, never at a bank. Chichester: John Wiley & Sons, 2019. 344 p.

83. Kizyma T. O., Lobodina Z. M., Khamyha Yu. Ya. Fraud with financial resources of the state: types and effect on the shadow economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 2(29). P. 355–363.

84. Lauer, J. (2020). Plastic surveillance: Payment cards and the history of transactional data, 1888 to present. *Big Data & Society*, January-June, 1-14. URL: <https://doi.org/10.1177/2053951720907632>

85. Lobodina Z. M., Lopushniak H. S., Kizyma T. O., Lyvdar M. V. Inclusive budgeting: theoretical aspects, prerequisites and necessity for its implementation in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 2 (33). P. 463–472.

86. Lobodina Z., Kizyma T., Demianyshyn V., Berezka K., Savchuk S. Participatory budgeting in the context of behavioural finances. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. Том. 5 (46). С. 109–125. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3886/3661>

87. Michail N. Money, Credit, and Crises: Understanding the Modern Banking System. Palgrave Macmillan, 2021. Cham: 251 p.

88. Moder I. Spillovers from the ECB's Non-standard Monetary Policy Measures on Southeastern Europe. *International Journal of Central Banking*. 2019. P. 127-163 URL: <https://www.ijcb.org/journal/ijcb19q4a4.pdf>

89. Monetary policy and inflation in times of war URL: https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/pov/artiklar/engelska/2022/221216/2022_2-monetary-policy-and-inflation-in-times-of-war.pdf

90. Monetary policy transmission mechanism in Poland URL: https://www.nbp.pl/publikacje/materialy_i_studia/329_en.pdf

91. Monetary policy transmission with downward interest rate rigidity URL: <http://data.leo-univ-orleans.fr/media/search-works/2744/dr-2020-02.pdf>

92. Rostagno, M., Altavilla, C. & Carboni, G. Monetary Policy in Times of Crisis: A Tale of Two Decades of the European Central Bank. New York: Oxford University Press, 2021. 430 p.

93. Walker T., & Morris L. (2021). *The Handbook of Banking Technology* (1st ed.). Wiley. URL: <https://www.perlego.com/book/2237422/the-handbook-of-banking-technology-pdf>

94. Zandi M., Singh A. (2021). *The Impact of Payment Cards on Economic Growth*. Analysis, Moody's Analytics. 22 November, 1-27. URL: www.moodyanalytics.com